

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

КОНСУЛЬТАТИВНА МІСІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ
В УКРАЇНІ (EUAM)

ПІВДЕННО-УКРАЇНСЬКА КОЛЕГІЯ МЕДІАТОРІВ

III Міжнародна
науково-практична
конференція

ПОЛІЦЕЙСЬКА МЕДІАЦІЯ
ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАХИСТУ ПРАВ
ТА ІНТЕРЕСІВ ГРОМАДЯН

20 вересня 2023 року

Одеса
2023

**Міністерство внутрішніх справ України
Одеський державний університет внутрішніх справ
Консультативна місія Європейського Союзу в Україні
(EUAM)**

Південно-українська колегія медіаторів

**III Міжнародна науково-практична
конференція**

**ПОЛІЦЕЙСЬКА МЕДІАЦІЯ
ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАХИСТУ
ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ ГРОМАДЯН**

20 вересня 2023 року

Одеса-2023

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова організаційного комітету:

Швець Дмитро Володимирович – ректор Одеського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, доцент, заслужений працівник освіти України, полковник поліції;

Заступники голови організаційного комітету:

Корнієнко Максим Вікторович – проректор Одеського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор, полковник поліції;

Мартінс Толс – радник/тренер з питань належного врядування та управління людськими ресурсами Консультативної місії Європейського Союзу в Україні (EUAM);

Матвєєва Лілія Георгіївна – керівник центру медіації, завідувач кафедри теорії та історії держави і права Одеського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор, полковник поліції;

Балтаджи Поліна Миколаївна – професор кафедри державно-правових дисциплін Одеського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент.

Члени оргкомітету:

Березовенко Любов Сергіївна – секретар центру медіації, викладач кафедри теорії та історії держави і права Одеського державного університету внутрішніх справ;

Домброван Наталія Василівна – начальник відділу організації наукової роботи Одеського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, підполковник поліції;

Тарасенко Лідія Борисівна – професорка кафедри теорії та історії держави і права Одеського державного університету внутрішніх справ, кандидат історичних наук, доцент.

Поліцейська медіація як інструмент захисту прав та інтересів громадян: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, 20 вересня 2022. Одеса, 2023. 120 с.

У збірнику представлено матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Поліцейська медіація як інструмент захисту прав та інтересів громадян» (20 вересня 2023 року).

УДК 343.211.3(063)

© Одеський державний університет внутрішніх справ, 2023

© Консультативна місія Європейського Союзу в Україні (EUAM), 2023

© Південно-українська колегія медіаторів

Медіація як елемент механізму забезпечення прав та свобод людини	109
---	------------

Шевчук Вікторія Вікторівна

Навички медіації як необхідна складова професіоналізму поліцейського.....	113
--	------------

Шмаленко Юлія Іванівна

Медіація як ключовий інструмент соціальної стабільності: діяльність та вплив на сучасне суспільство	115
--	------------

Яблоновська Анастасія Андріївна

Підвищення ефективності роботи поліцейських через використання медіаційних підходів у конфліктних ситуаціях	117
--	------------

МЕДІАЦІЯ ЯК КЛЮЧОВИЙ ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ: ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ВПЛИВ НА СУЧАСНЕ СУСПІЛЬСТВО

Шмаленко Юлія Іванівна

кандидат політичних наук, доцент,

доцент кафедри соціології

Національний університет «Одеська юридична академія»

Витоки медіації можна простежити у стародавніх цивілізаціях, де старійшини та мудрі люди в громадах виступали посередниками у вирішенні спорів. Протягом історії медіація пройшла шлях від неформальних процесів до структурованої дисципліни. У сучасну епоху медіація отримала визнання як ефективний засіб вирішення складних соціальних конфліктів, розширила свою сферу застосування та вплив у різних сферах суспільства, відіграє ключову роль у формуванні та підтримці суспільної злагоди, здатна зменшувати напруженість, зберігати стосунки та посилювати соціальну згуртованість.

Медіація є потужним інструментом вирішення конфліктів та врегулювання спорів, що надає сторонам нейтральну платформу для висловлення своїх проблем та інтересів, а медіатори, в свою чергу, сприяють діалогу, який часто призводить до взаємоприйнятних рішень. Одним з унікальних аспектів медіації є її здатність відновлювати та зберігати відносини: у сімейних суперечках, конфліктах на робочому місці або громадських розбіжностях медіація допомагає людям знайти спільну мову і підтримувати зв'язки, які в іншому випадку могли б бути розірвані.

Медіація розширює права і можливості людей, надаючи їм можливість самостійно вирішувати свої конфлікти. На відміну від традиційних судових процесів, де рішення нав'язуються, медіація дозволяє сторонам брати активну участь у формуванні результату, тим самим сприяючи підвищенню почуття відповідальності та контролю над вирішенням конфлікту.

Медіація часто є більш економічно ефективною та своєчасною альтернативою судовому розгляду. Вона зменшує навантаження на і без того перевантажену правову систему, роблячи правосуддя більш доступним для ширших верств суспільства. У багатьох країнах судові системи перевантажені справами, що призводить до значних затримок у здійсненні правосуддя. Медіація полегшує цей тягар, дозволяючи судам зосередитися на більш важливих питаннях, зрештою, підвищує загальну ефективність та результативність правової системи.

Медіація сприяє соціальній згуртованості, вирішуючи спори та конфлікти в громадах, на робочих місцях і в сім'ях. Вона сприяє створенню атмосфери діалогу та компромісу, що є важливим для мирного співіснування. У громадах медіація відіграє важливу роль у вирішенні сусідських суперечок, майнових спорів та конфліктів, пов'язаних з місцевими ресурсами. Місцеві Центри

медіації забезпечують безпечний і доступний простір для мешканців, де вони можуть вести діалог.

Медіація має потенціал для виправлення дисбалансу сил, що робить її важливим інструментом для досягнення соціальної справедливості. Медіація часто надає маргіналізованим громадам та окремим особам право голосу в суспільстві, дозволяє бути почутими та сприяє вирішенню їхніх проблем. Медіація розширює можливості захисту прав вразливих груп, таких як діти, старші громадяни, інваліди тощо, які не мають ресурсів для участі в тривалих судових процесах, потребують додаткової підтримки та захисту в процесі вирішення конфліктів [1]. Вплив медіації виходить за межі окремих справ. Вона сприяє формуванню культури мирного вирішення конфліктів, наголошуючи на діалозі, емпатії та компромісі. Ця культура, в свою чергу, має далекосяжні наслідки для суспільства:

Хоча медіація пропонує численні переваги, вона не позбавлена викликів. Забезпечення якості підготовки медіаторів, дотримання ними принципу нейтральності та норм професійної етики, усунення дисбалансу сил та розширення доступу до послуг медіації в недостатньо охоплених сферах є постійними проблемами. Крім того, нові тенденції, такі як онлайн медіація та транскордонне врегулювання спорів, використання медіації в гуманітарних кризах і військових конфліктах потребують постійної адаптації та регулювання. Медіація має великий потенціал для використання в умовах військових конфліктів та гуманітарних криз, сприяє зменшенню насильства, покращенню відносин між сторонами конфлікту, захисту прав людини та покращенню гуманітарних умов, забезпечує громадську участь та полегшує процес відновлення миру та стабільності в конфліктних регіонах. Цифрова епоха відкрила нову еру онлайн-медіації, що дозволяє сторонам вирішувати спори, незважаючи на географічні кордони. Онлайн-платформи дозволяють учасникам брати участь у медіації зручно та безпечно, що робить її життєздатним варіантом для міжнародних, транскордонних або віддалених спорів.

Медіація є життєво важливим стовпом соціальної стабільності та справедливості, який робить суспільство більш сприйнятливим до взаєморозуміння та діалогу. Її багатогранні функції виходять за рамки простого вирішення конфліктів, охоплюючи збереження відносин, розширення прав і можливостей людей та економічно ефективне правосуддя. Оскільки суспільства продовжують розвиватися, роль медіації залишатиметься незамінною у сприянні злагоді та вирішенні спорів. Визнання медіації як суспільного ресурсу та інвестування в неї є важливим для побудови більш справедливих та згуртованих спільнот, де конфлікти вирішуються шляхом співпраці та комунікації, а не шляхом конфронтації.

Література

1. Matvieieva L., Baltaji P., Shmalenko I., Yeftieni N., Ivanchenko O. Legal protection of vulnerable groups of population: practice of the European Court of Human Rights. *Revista Gênero E Interdisciplinaridade*, 2021, 2 (01). P. 104-122.